

Kennissessie Blauwdruk 'Maatschappelijke Tender'

Zon-ontwikkeling in combinatie met zon op dak

Het team

Dirk-jan Smelt

Tamara Houweling

Irina Krottje

Vincent Esposto

Opbouw van de kennissessie

- 30 minuten presentatie
  - Mogelijkheid om tussendoor vragen te stellen (handje omhoog)
- Afsluitend discussie

Inhoudelijk:

- Wat is een tender?
- Voordelen en nadelen van een tender
- Stappenplan

Aanleiding van de sessie

De blauwdruk is ontwikkeld om **uitvoering** te geven aan de **Zonneladder** van de provincie Overijssel

1. Gemeente faciliteren in het opzetten van een tenderprocedure
2. Koppeling zon op dak

Trede 1:
stimuleren van

Trede 2:
combineren met

Trede 3: limiteren van

Bron: Handleiding zonnevelden Provincie Overijssel

Wat is een maatschappelijk tender?

- Voorportaal vergunningsaanvraag
- Aantal vergunningen gemaximiseerd
- Ontwikkelaars doen een aanbod, en kunnen maatschappelijke doelen meenemen
- Concurrentie tussen ontwikkelaars

Voordelen tender

Voorspelbaarheid
planning

Voorspelbaarheid
capaciteit

Grotere kans op
kwalitatief betere
projecten

Sturing op
maatschappelijke
doelen

Mogelijke valkuilen

Capaciteit

Risico juridische
procedures bij
incorrecte
inrichting

Realiseerbaarheid
winnende
initiatieven

Specialistische
kennis nodig

Creëren van “schaarste”

- Beperkt aantal vergunningen
- Schaarste creëren is mogelijk door een ruimtelijk motief;
- Rechtszekerheid en openbaarheid
- Evenredigheidsbeginsel, zorgvuldigheidsbeginsel en beginsel van gelijke kansen;
- Alleen ruimtelijke relevante criteria kunnen worden verplicht

- Aanbestedingsrecht is niet van toepassing zolang uitvoering niet verplicht is

Hoe verhoudt een maatschappelijke tender zich tot de reguliere procedure?

Maatschappelijke tender:

- De tender vormt een voorportaal voor de reguliere vergunningsprocedure
- Door concurrentie is er uitdaging om met het beste aanbod te komen
- Gemeente neemt de leiding
- Meerdere aanvragen tegelijk beoordeeld
- Vergelijkende toets
- Maatwerkprocedure als inspanningsplicht
- Vrijwillig aanbod vastleggen in een overeenkomst

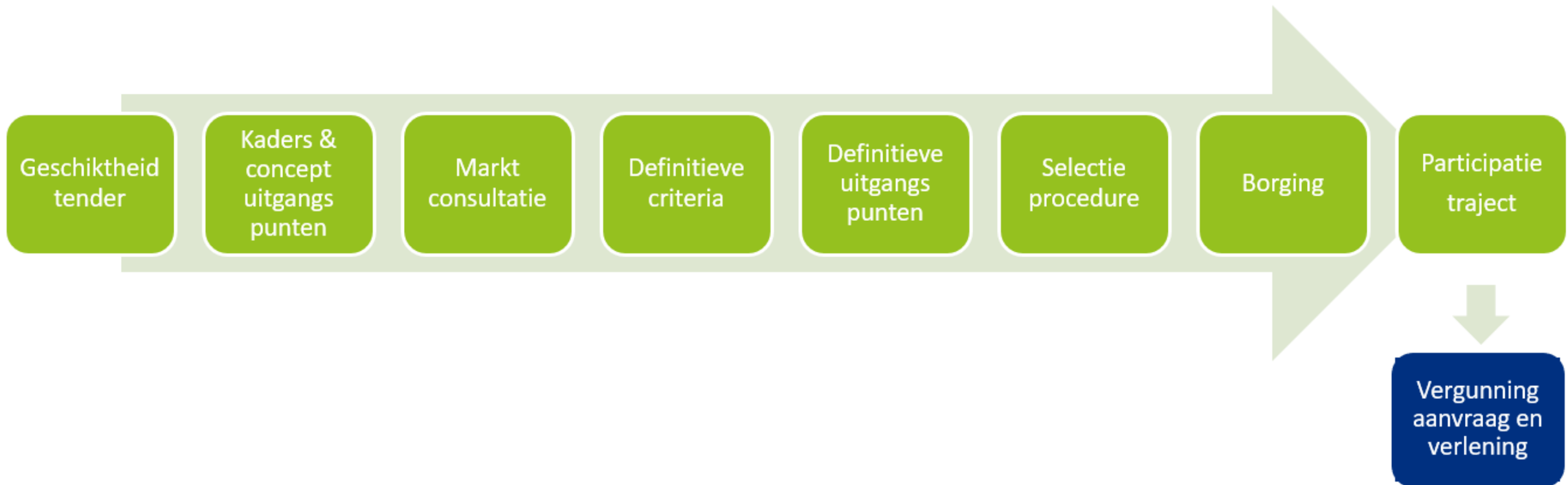
Reguliere vergunningsprocedure:

- Aanvragen worden los van elkaar beoordeeld
- Aanvragen komen verspreid door het jaar binnen
- Vergunningen worden afgekeurd/toegestaan op basis van Wro en Wabo
- Inspanningsverplichting participatie is mogelijk

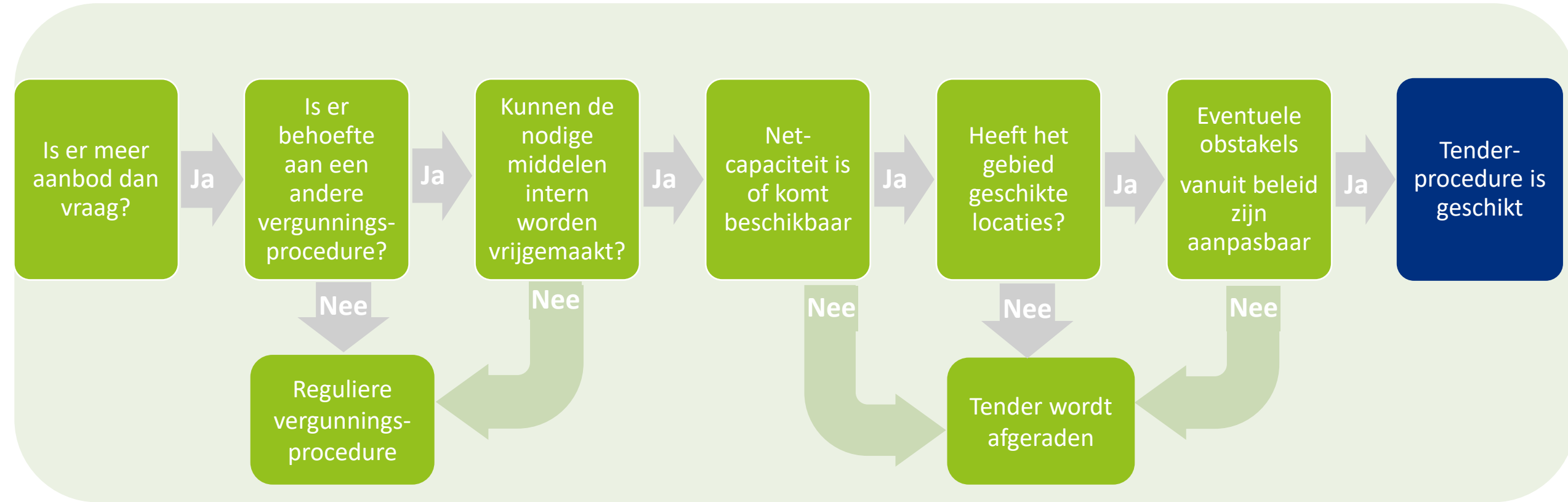

Doel van de sessie

Tijdens deze kennissessie doorlopen we de 8 stappen uit de blauwdruk.

Stap 1: Geschiktheid bepalen

Stap 2: Kaders en Concept Uitgangspuntennotitie

Het samenstellen van een kernteam

- Bestaande uit bijvoorbeeld: duurzaamheid, financiën, energie, RO.
- Rol: opzetten en organisatie tenderproces

Hoeveel capaciteit wil de gemeente realiseren?

- Indicatie voor zon (evt. berekenen middels systeemstudies of potentieonderzoeken)
- Contact met Enexis

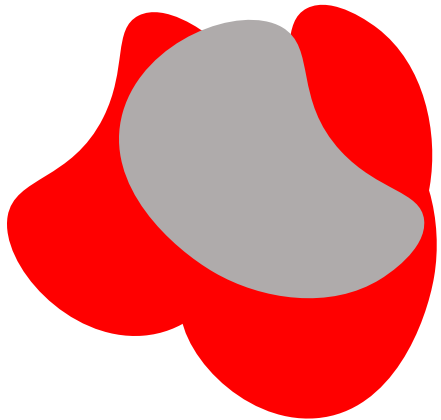
Geschikte gronden vaststellen

- Definiëren van de zoekgebieden
- Omschrijf de beperkingen of aanvullende (compensatie)eisen die voor gebieden gelden

Stap 2: Definiëren van de zoekgebieden

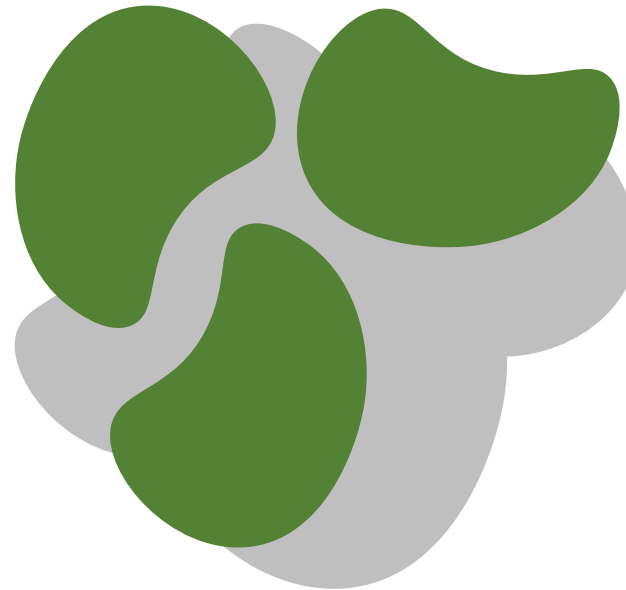
Alleen
uitsluitingsgebieden

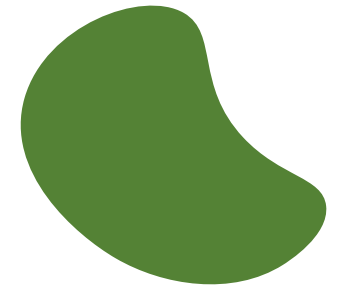
Selectie
gebiedstype(n)

Maximaal aantal ha,
meerdere locaties
mogelijk

1 gebied aangewezen

Stap 2: Kaders en concept Uitgangspuntennotitie

De kwaliteitsverbetering van een gebied wordt door de onderstaande onderdelen geformuleerd:

Ruimtelijke criteria

- Landschappelijke inpassing
- Bodemkwaliteit
- Exploitatiefase
- Innovatief multifunctioneel ruimtegebruik

Maatschappelijke criteria

- Maatschappelijke meerwaarde
- Procesparticipatie
- Financiële participatie en lokaal eigendom

Koppeling zon op dak

- Alle vormen van dubbel ruimtegebruik: parkeerplaatsen, geluidsschermen, stortplaatsen, waterbassins, gevels, daken.

Stap 2: De maatschappelijke meerwaarde creëren middels een tender

- **Zon op dak**
- **Procesparticipatie**
- **Financiële participatie**
  - Mede-eigenaarschap
  - Financiële deelneming
  - Omgevingsfonds
  - Omwonendenregeling

Voorbeeld - Zon op dak

Er zijn meerdere mogelijkheden dit te realiseren:

- Zonnecarports
  - Daken van bedrijven en/of gemeentelijk vastgoed
  - Daken van boerderijen
-
- Belangrijk: hoe en wat ga je meenemen in de tender?

Er mag enkel getoetst worden op ruimtelijke criteria:

- Criteria die ruimtelijk relevant zijn;
- Vrijwillige afspraken maken over maatschappelijke criteria
  - Financiële participatie
  - Zon op dak
  - Privaatrechtelijke overeenkomst
- Procesparticipatie als inspanningsverplichting opnemen

Stap 3: Marktconsultatie

- De marktconsultatie is ter inventarisatie van de haalbaarheid, kansen en risico's van de voorgestelde criteria en eisen.
- Transparantie

Goede partners om mee in overleg te treden zijn bijvoorbeeld:

- Ontwikkelaars
- Grondeigenaren als burger -/ ondernemersinitiatieven
- Lokale energie coöperaties
- Omwonenden

Voorbeeld - Zon op dak

Stel, de gemeente wil graag middels een tender zon op dak realiseren. De markconsultatie is dan een uitgewezen kans om bv. te onderzoeken:

- Onder welke voorwaarden?
- Wat kan de markt bieden?
- Hoe zeer achten zij zon op dak haalbaar?
- Kan de gemeente nog een faciliterende rol spelen?

De initiatiefnemer is uiteindelijk vrij om zon op dak in het aanbod op te nemen en daarmee (bonus)punten te verdienen.

Stap 4: Definitieve Criteria in de uitgangspuntennotitie

Stel een kwantitatieve beoordelingsmatrix op

- Puntenverdeling
- Rangorde

De indieningsvereisten voor initiatiefnemers

- Bijvoorbeeld: locatiekeuze, (intentieovereenkomst) met de grondeigenaar
- *De volgende dia zal hier wat uitgebreider op in gaan.*

Het vormen van een beoordelingscommissie

- De domeinen financiën, openbare ruimte en beheer, vastgoed, en het sociaal, economisch en ruimtelijk domein bijvoorbeeld.

Selectie fasering

- Voorgesteld om dit in 4 fasen te organiseren
- *De volgende dia zal hier wat uitgebreider op in gaan.*

Belangrijk voor de indieningsvereisten:

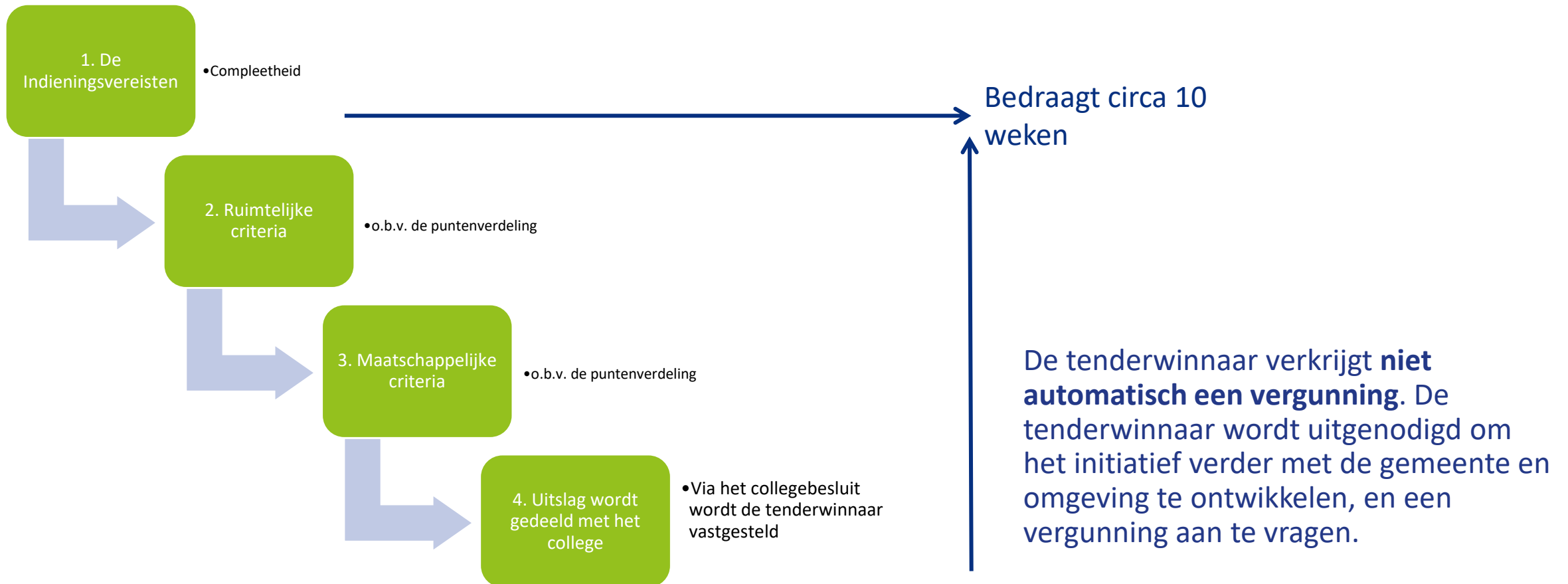
- (Intentie) overeenkomst grondeigenaar
- Plan van aanpak van de ruimtelijke inpassing inclusief situatietekening
- Plan van aanpak van de maatschappelijke inpassing
- De haalbaarheid van de business case aantonen
- Verklaring dat de vergunningsaanvraag in de toekomst overeenkomt met het tenderaanbod van de initiatiefnemer
- Een positieve transportindicatie van de netbeheerder

Daarbij zijn aandachtspunten:

- Geen reserveringen op het net eisen
- Stel geen samenwerkingseisen

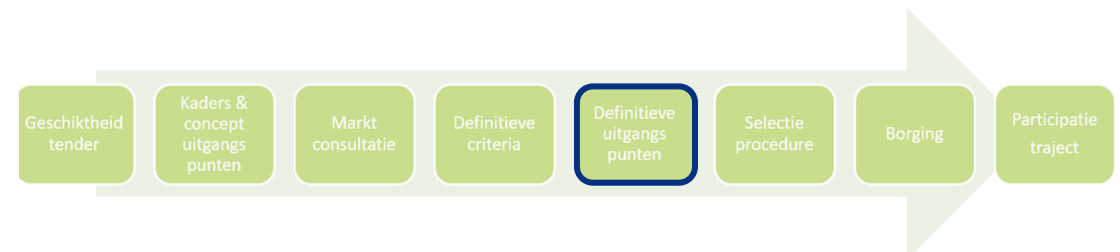
Definitieve Criteria: Fasering

De gemeente dient transparant te zijn over de indieningsvereisten en beoordelingscriteria, en het tijdsbestek waarin de indiening en beoordeling zal plaatsvinden.

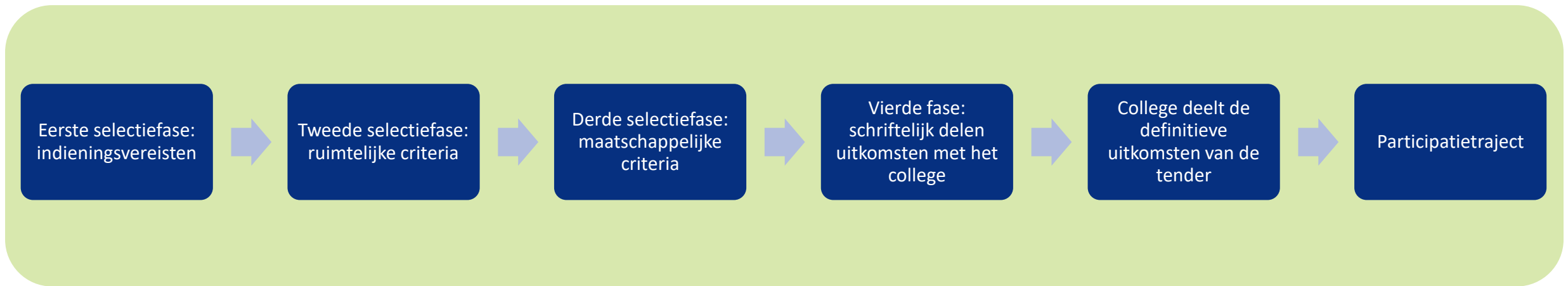

Stap 5: Definitieve Uitgangspuntennotitie bevat nu:

- ✓ Onderbouwing keuze voor de tender
- ✓ Hoeveel ha/kWh gerealiseerd zal worden (in totaal of per gebiedstype)
- ✓ Zoekgebieden
- ✓ Selectieprocedure
- ✓ Indieningsvereisten
- ✓ De criteria
- ✓ Wie de initiatieven gaan beoordelen
- ✓ Hoe de gemeente de komende jaren zonneparken wil ontwikkelen
- ✓ Het proces na de tender

Stap 6: Selectieprocedure

Juridisch aandachtspunt:

Bij een tenderprocedure worden er verschillende aanvragen met elkaar vergeleken. Dit betekent ook dat er een aantal initiatiefnemers zijn die uiteindelijk niet de kans krijgen om het initiatief uit te voeren. Het is daarom belangrijk dat **rechtszekerheid**, **gelijke kansen** en **openbaarheid** worden gewaarborgd.

Stap 7: Borging

In deze stap wordt met de tenderwinnaar(s) een privaatrechtelijke overeenkomst opgesteld waarin de afspraken worden vastgelegd.

- Niet-ruimtelijke afspraken kunnen enkel vrijwillig worden aangegaan. Om deze te borgen kunnen de afspraken met het beste initiatief (nogmaals) worden vastgelegd in een privaatrechtelijke overeenkomst.
- Na een goed doorlopen participatietraject en een (provinciaal) akkoord op de landschappelijke inpassing kan de omgevingsvergunning aangevraagd worden.
- Bij vergunningverlening kunnen de ruimtelijk relevante eisen nogmaals worden opgenomen als vergunningsvoorwaarde.

Stap 7: Borging

- Het recht om een vergunningaanvraag in te dienen
- Een aanvraag kan slechts geweigerd worden op ruimtelijke criteria
- inspanningsverplichting voor participatie vastleggen door
  - Zolang het traject is vormgegeven als een inspanningsverplichting is dit een ruimtelijk criterium.

Stap 8: Het Participatietraject

- In het traject kan de initiatiefnemer samen met de gemeente en omwonenden het plan verder vormgeven.
- Inspanningsplicht voor participatie. Het niet doorlopen van dit participatietraject is wel een ruimtelijke weigeringsgrond voor een vergunning, waardoor het voor initiatiefnemers nodig is om mee te dingen in de maatschappelijk tender procedure.
- Zie Juridische Notitie Hoofdstuk 5

Toepasbaar op windprojecten

- Veel voorkomende vraag
- Algemeen model
- Bij aanwijzen gebieden gebonden aan algemene regels

Afronding

Zijn er nog vragen?

Bedankt voor uw aandacht!

